

Dragi roditelji,

u nastavku se nalazi kratak pregled o korišćenju medija kod dece. Ovaj pregled je izrađen u saradnji sa Lukasom Wagnerom iz pixelpause – Centra za medijsku pismenost.

Naš uzor

Deca uče mnogo kroz posmatranje. Razmislite kako izgleda vaše sopstveno korišćenje medija pred vašom decom. Da li pametni telefon mora da bude svuda prisutan? Ako je moguće, dogovorite vremena bez medija, na primer zajednički obrok ili porodične izlete.

Prvi pametni telefon

Pametni telefon omogućava deci samostalan ulazak u digitalni svet. Gotovo 70% dece u Austriji uzrasta od 8 do 9 godina poseduje sopstveni pametni telefon. Međunarodne preporuke često navode 14 ili 16 kao minimalnu starosnu dob. Naše preporuke:

- Ako je moguće, radije se odlučite za mobilni telefon sa tasterima ili telefon na koji se ne mogu instalirati aplikacije.
- Za mnoge porodice, dečiji pametni sat je takođe opcija. Sa njim su deca dostupna, ali takođe mogu samostalno da pozovu.
- Razgovarajte sa drugim roditeljima. Što se više roditelja udruži, to će detetu biti lakše ako još uvek nema pametni telefon.

Vreme pred ekranom

Tinejdžeri u proseku provode pet sati dnevno na pametnom telefonu, ukupno oko 8-9 sati pred ekranima. Dnevno vreme pred ekranom se stalno povećava u poslednjih 15 godina. Naše preporuke:

- Deca između 0-3 godine ne bi trebalo da koriste ekrane.
- Deca između 3-6 godina mogu provesti do 30 minuta dnevno uz (spore) dečije serije.

- Deca između 6-10 godina mogu provesti do 60 minuta dnevno sa medijima u slobodno vreme.
- Deca starija od 10 godina su individualni slučajevi. Ipak, do 13. godine vreme pred ekranom ne bi trebalo da pređe 2 sata dnevno.

Nema naznaka da su deca koja provode više vremena sa ekranskim medijima nužno medijski pismenija.

Ipak, važnije od tačnog dnevnog vremena pred ekranom su alternative koje su dostupne vašoj deci: puno vremena sa prijateljima, sport, vreme u prirodi i kreativne aktivnosti. Ove aktivnosti pomažu u izgradnji otpornosti i deluju preventivno na zavisnost.

Aplikacije

Brojne besplatne aplikacije bore se za pažnju vaše dece. Važna parola: Ako ne plaćate za proizvod, vi ste proizvod. Deca u besplatnim aplikacijama vide primamljive reklame ili ih se neprestano podstiče da nešto kupe. Naše preporuke:

- Kontrolišite aplikacije pre nego što ih vaše dete instalira.
- Deaktivirajte sve kupovine unutar aplikacija.
- Potražite informacije o aplikaciji na internetu, najbolje sa pojmom zaštita mladih (npr. TikTok Jugendschutz).

Igre

Mnoge popularne igre su zapravo skriveni oblici kockanja, prikazuju neprikladne reklame za decu ili sadrže sadržaj koji prikazuje nasilje. Naše preporuke:

- Potražite izveštaje o igri na internetu pre nego što vaše dete sme da igra.
- Kontrolišite igre pre nego što ih vaše dete igra.
- Deaktivirajte sve kupovine unutar aplikacija.
- Postavite jasna vremenska ograničenja.
- Razgovarajte sa drugim roditeljima o njihovim iskustvima.

Spisak preporučenih igara za decu možete pronaći na <https://www.bupp.at>.

Roditeljski nadzor

Svi mobilni operativni sistemi za pametne telefone nude mehanizme kontrole za roditelje.

Uputstva za Android: <https://families.google/intl/de/familylink/>

Uputstva za iOS: <https://support.apple.com/de-at/105121>

Aktivirajte ove roditeljske kontrole ako deca imaju sopstvene uređaje. Dodatna uputstva možete pronaći na internetu.

Ali najvažnije:

Ostanite radoznali! Razgovarajte sa svojom decom o iskustvima koja stižu u digitalnim medijima. Isprobajte nove igre zajedno i ostanite zainteresovani za digitalne svetove dece!

O autoru

Lukas Wagner, psihoterapeut, medijski pedagog, supervizor. Direktor pixelpause – Centra za medijsku pismenost. Održava predavanja, radionice i seminare o digitalnim medijima, uticajima digitalnih medija na decu, mlade, odrasle i društvo.

Više informacija

- <https://www.pixelpause.at> – Predavanja, radionice, seminari, konsultacije
- <https://www.safer-internet.at> – Predavanja, radni listovi, informacije
- <https://www.logo.at> – Predavanja, informacije za roditelje